

Der henvises endvidere til § 27, stk. 5, hvor det fremgår, at kulturministeren afholder udgiften til en arkæologisk undersøgelse, såfremt en anlægsansvarlig fra et kulturhistorisk museum har modtaget oplysning om, at vedkommende jordarbejde ikke vil berøre væsentlige fortidsminder.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastlægger tidsfristen for de kulturhistoriske museers afgivelse af udtalelse efter stk. 2.

Til § 26

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastslår, at et kulturhistorisk museum afholder udgifterne til den arkivalske kontrol og eventuelle mindre forundersøgelser, der lægges til grund for museets udtalelse efter § 25.

Det indgår som grundlag for statstilskuddet til de statsanerkendte kulturhistoriske museer, at museet har et økonomisk råderum til at varetage disse opgaver.

Indholdet i den arkivalske kontrol er nærmere beskrevet i bemærkningerne til § 23, stk. 3. Såfremt det kulturhistoriske museum har en formodning om tilstedeværelsen af et eller flere fortidsminder fx på grund af tidligere fund i området eller på grund af særlige topografiske forhold, kan museet iværksætte en forundersøgelse på stedet.

Der kan fx være tale om rekonoscering – det vil sige en systematisk vandring på jordarealer, hvor det er muligt at foretage en registrering af rester af fortidsminder. Det kan være lerkarskår, bearbejdede eller ildskørnede sten og flint, knogler eller metalgenstande mv., der viser, at der på det pågældende areal kan finde sig mere eller mindre beskadigede fortidsminder under jordoverfladen. Det er i denne fase af den arkæologiske forundersøgelse, at hidtil ukendte fortidsminder kan registreres for første gang.

På baggrund af den arkivalske kontrol og rekonosceringen kan museet som led i forundersøgelsen beslutte at iværksætte en prøvegravning. Formålet med en prøvegravning er dels at be- eller afkræfte tilstedeværelsen af skjulte fortidsminder dels at fastlægge deres udstrækning, datering, bevaringstilstand samt deres kulturhistoriske og videnskabelige værdi.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastslår, at udgiften til den arkæologiske forundersøgelse afholdes af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, såfremt den planlagte forundersøgelse har et større omfang. Omkostningerne ved større forundersøgelser i

tilknytning til dyrkning af almindelige landbrugsafgrøder og almindelig skovdrift eller som følge af erosion afholdes dog af staten.

Ved dyrkning af almindelige landbrugsafgrøder forstås i denne sammenhæng den jordbearbejdning, som landbruget foretager jævnligt eller lejlighedsvis med henblik på at skabe gode betingelser for dyrkningen. Større ændringer i benyttelsen af jordarealer - fx en jordbearbejdning af arealer med henblik på at plante juletræer eller andre træsorter - afholdes af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres.

Ved almindelig skovdrift forstås i denne sammenhæng den jordbearbejdning i eksisterende skove fx harvning for at fremme selvforyngelse i bøg. Større ændringer i benyttelsen af jordarealer – fx en jordbearbejdning i forbindelse med skovrejsning afholdes af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres.

Det fremgår af bestemmelsen, at den anlægsansvarlige i givet fald skal give sit samtykke til undersøgelsen. Det er således forudsat, at den anlægsansvarlige på grundlag af et budget og en tidsangivelse for forundersøgelsen skal tiltræde, at undersøgelsen iværksættes. Den anlægsansvarlige vil i denne forbindelse have mulighed for at foretage ændringer i anlægsprojektet eller arealanvendelsen.

Forundersøgelsens tilrettelæggelse og dens tidsmæssige og økonomiske omfang vil først og fremmest være afhængig af det pågældende areals størrelse, men også af resultatet af den arkivalske kontrol, jf. bemærkningerne til stk. 1.

Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at fastlægge en præcis grænse mellem større og mindre forundersøgelser.

Bestemmelsen tager hovedsagelig sigte på de anlægsarbejder, der ikke er omfattet af et krav om forudgående VVM-vurdering. Efter planloven skal en række større anlægsarbejder, der nærmere er specificeret i miljø- og energiministerens bekendtgørelse om supplerende regler i medfør af lov om planlægning, således ledsages af en redegørelse, der indeholder en særlig vurdering af anlæggets virkning på miljøet, herunder kulturarven.

Det er ministeriets vurdering, at behovet for en større forundersøgelse ofte vil være tilstede i tilknytning til anlægsarbejder i middelalderlige bykerner og større anlægsarbejder fx ved opførelse af bygninger mv. til offentlig benyttelse eller erhvervsbenyttelse, anlæg af veje og etablering af naturgasledninger mv. Endvidere vil dybdepløjning eller tilsvarende dyberegående jordbearbejdning fx i forbindelse med landbrugsmæssig dyrkning eller skovrejsning ofte kunne afstedkomme en større forundersøgelse, jf. nedenfor. Ved større